

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา) การจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุกับยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูล คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ที่มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 361 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ ส่วนที่ 3 การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.20 มีอายุระหว่าง 70-79 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.00 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 59.00 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 41.80 รองลงมามีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 41.60 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.10 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.90

2. การจัดการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ใน

ระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านความมีศักดิ์ศรี รองลงมา คือ ด้านการเป็นอิสระ ด้านการดูแลเอาใจใส่ ด้านความพึงพอใจของตนเอง และด้านการมีส่วนร่วม ตามลำดับ

2.1 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านความมีศักดิ์ศรีอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ท่านได้รับการยอมรับจากครอบครัวรองลงมาคือ ท่านให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกกลุ่ม/ชมรม อยู่ในระดับมาก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านสามารถให้คำแนะนำในการใช้ชีวิตแก่ผู้อื่นได้และท่านรู้สึกมีความสำคัญเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการเป็นอิสระอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ท่านได้รับโอกาสในการทำงานที่เหมาะสมกับวัยรองลงมาคือ ท่านได้รับการดูแลจากครอบครัวตามอัธยาศัย อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยเทศบาลเมืองหัวหิน มีการจัดฝึกอบรมอาชีพให้ท่านตามความสนใจ และท่านมีโอกาสร่วมกิจกรรมผู้สูงอายุที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น ตามลำดับ

2.3 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการดูแลเอาใจใส่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ท่านได้รับการจากเทศบาลเมืองหัวหิน โดยสะดวก รองลงมาคือ สมาชิกในครอบครัวให้ความเอาใจใส่ต่อท่าน มีหน่วยงานอาสาสมัครเข้ามาเยี่ยมเยียนท่านถึงบ้าน เทศบาลเมืองหัวหินมีบริการที่สอดคล้องกับความต้องการของท่าน และท่านได้รับการตรวจสุขภาพเป็นประจำตามกำหนด ตามลำดับ

2.4 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านความพึงพอใจของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ท่านเห็นว่าตนเองมีประโยชน์ต่อกิจกรรมที่เทศบาลเมืองหัวหินจัดขึ้น รองลงมาคือ ท่านให้กำลังใจให้กับสมาชิกในครอบครัวเสมอ ท่านสามารถทำกิจกรรมตามความสนใจได้ ท่านมักสนับสนุนให้เพื่อนร่วมกลุ่ม/ชมรมเข้าร่วมกิจกรรม และท่านมีความสุขในการดำรงชีวิตกับครอบครัว ตามลำดับ

2.5 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ ท่านมักเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาลเมือง หัวหินบ่อยครั้ง รองลงมาคือ ท่านมีโอกาสร่วมงานตามความสนใจเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน ท่านได้ร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน ท่านมักเข้าร่วมกิจกรรมผู้สูงอายุที่จัดขึ้น และท่านมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุเป็นประจำ ตามลำดับ

3. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย ดังนี้ การจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ รองลงมาคือ การดำเนินการของ

เหล่ากาชาดจังหวัดในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การจัดสร้างศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ การจัดสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์เครื่องอุปโภค บริโภค และเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ และการสนับสนุนกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ตามลำดับ

4. การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านความมีศักดิ์ศรีมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์เป็นรายด้าน พบว่า

4.1 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการเป็นอิสระมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านการดำเนินการของเหล่ากาชาดจังหวัดในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านการดำเนินการของเหล่ากาชาดจังหวัดในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการดูแลเอาใจใส่มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านการดำเนินการของเหล่ากาชาดจังหวัดในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.4 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านความพึงพอใจของตนเองมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านการดำเนินการของเหล่ากาชาดจังหวัดในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.5 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านความมีศักดิ์ศรี มีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุด้านการจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุมากที่สุดอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

จากผลของการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.1 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านความมีศักดิ์ศรีอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ท่านได้รับการยอมรับจากครอบครัวลงมาคือ ท่านให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกกลุ่ม/ชมรม อยู่ในระดับมาก แสดงว่าเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับปรัชญาผู้สูงอายุ ไทย ข้อ 1 ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (2553 : 11-12) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุต้องได้รับปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี ได้รับการพิทักษ์และคุ้มครองให้พ้นจากการถูกทอดทิ้งและละเมิดสิทธิ โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่ไม่สามารถพึ่งตนเองหรือครอบครัวได้และผู้พิการที่สูงอายุ และสอดคล้องกับองค์การสหประชาชาติ ที่กำหนดว่า ผู้สูงอายุมีการดำรงชีวิตอยู่ด้วยศักดิ์ศรี และความปลอดภัยโดยปราศจากการแสวงหาผลประโยชน์ การถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ และได้รับการปฏิบัติอย่างเหมาะสมตามสถานภาพและมีอิสระในการช่วยเหลือตนเองทางด้านเศรษฐกิจ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาการ คลาดแคล้ว (2551) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่อง การจัดสวัสดิการค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุในตำบลต้องการให้มีการพบปะกันระหว่างสมาชิกบ่อยกว่าปกติ เช่น การจัดทัศนศึกษาให้ผู้สูงอายุมี โอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนกับผู้สูงอายุอื่น นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพและรายได้ ในลักษณะการจัดตั้งกองทุนสำหรับผู้สูงอายุเพื่อกิจการทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมรายได้ และงานวิจัยของคมนา อรรถวิทยากุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกู ผลการวิจัยพบว่า การจัดให้บริการด้านนันทนาการ ด้านการส่งเสริมอาชีพ และด้านบริการสังคมคืออยู่แล้ว ใช้นโยบายหลักการจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์การสหประชาชาติ

1.2 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการเป็นอิสระอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ท่านได้รับโอกาสในการทำงานที่เหมาะสมกับวัย ตามลำดับ แสดงว่าเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับปรัชญาผู้สูงอายุ ไทย ข้อ 3 ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (2553 : 11-12) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษาเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็น

ประโยชน์ในการดำรงชีวิต และข้อ 6 ผู้สูงอายุควรได้มีบทบาท และส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน และกับบุคคลทุกวัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิชาการ คลาดแคล้ว (2551) เรื่อง ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่อง การจัดสวัสดิการค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ที่พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลต้องการให้มีการพบปะกันระหว่างสมาชิกบ่อยกว่าปกติ เช่น การจัดทัศนศึกษาให้ผู้สูงอายุมีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนกับผู้สูงอายุอื่น นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพและรายได้ ในลักษณะการจัดตั้งกองทุนสำหรับผู้สูงอายุเพื่อกิจการทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมรายได้ และงานวิจัยของคมนา อรรถวิทยากุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะคุ ที่พบว่า การจัดให้บริการด้านนันทนาการ ด้านการส่งเสริมอาชีพ และด้านบริการสังคมที่อยู่แล้ว

1.3 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการดูแลเอาใจใส่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านได้รับบริการจากเทศบาลเมืองหัวหินโดยสะดวก แสดงว่าเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับปฎิญาผู้สูงอายุไทย ข้อ 5 ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (2553 : 11-12) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้เรียนรู้ในการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเอง ต้องมีหลักประกันและสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพอนามัยอย่างครบวงจร โดยเท่าเทียมกัน และสอดคล้องกับองค์การสหประชาชาติ ที่กำหนดว่า ผู้สูงอายุต้องได้รับการดูแลด้านสุขภาพอนามัย เพื่อให้ได้รับการฟื้นฟูทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ จากครอบครัว และชุมชน และมีโอกาสในการเข้าบริการสังคมและกฎหมาย และได้รับสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญ สงวนเสริมศรี (2552) เรื่อง แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพะเยา พบว่า ควรกำหนดบริบทในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของผู้สูงอายุ ตามปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุ และควรมี แผนงานให้บริการด้านสุขภาพอนามัย งานวิจัยของ คมนา อรรถวิทยากุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะคุ ผลการวิจัยพบว่า ด้านสุขภาพอนามัยและด้านนันทนาการ ควรมีการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ และจัดกิจกรรมนันทนาการให้ผู้สูงอายุ โดยเฉพาะผู้มีรายได้ต่ำ และงานวิจัยของมะกรี ยูโซ๊ะ (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา พบว่า การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลสะเอะ อำเภอกรงปินัง จังหวัดยะลา เป็นการบริหารจัดการที่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ เช่น มีการแยกห้องสำหรับตรวจผู้สูงอายุ โดยเฉพาะแยกต่างหากจากห้องทั่วไป

1.4 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านความพึงพอใจของตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านเห็นว่าตนเองมีประโยชน์ต่อกิจกรรมที่เทศบาลเมืองหัวหินจัดขึ้น แสดงว่าเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุที่สอดคล้องแผนพัฒนา 3 ปีของเทศบาลเมืองหัวหิน (2553 : 56) กล่าวไว้ว่า แผนผู้สูงอายุระยะยาว (พ.ศ.2525-2544) ที่กำหนดให้มีการส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวและผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับปฏิญญาผู้สูงอายุไทย ข้อ 6 ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (2553 : 11-12) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้มีบทบาท และส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน และกับบุคคลทุกวัยและสอดคล้องกับองค์การสหประชาชาติ ที่กำหนดว่า ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มความสามารถ และมีโอกาสในการศึกษาวัฒนธรรม และกิจกรรมนันทนาการของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาการ คลาดแคล้ว (2551) เรื่อง ความคิดเห็นของผู้สูงอายุเกี่ยวกับการดำเนินงานเรื่องการจัดสวัสดิการค่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ในตำบลนิคมพัฒนา อำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง ที่พบว่า ผู้สูงอายุในตำบลต้องการให้มีการพบปะกันระหว่างสมาชิกบ่อยกว่าปกติ เช่น การจัดทัศนศึกษา ให้ผู้สูงอายุมีโอกาสได้พบปะแลกเปลี่ยนกับผู้สูงอายุอื่น นอกจากนี้ผู้สูงอายุยังต้องการให้มีการส่งเสริมอาชีพและรายได้ ในลักษณะการจัดตั้งกองทุนสำหรับผู้สูงอายุเพื่อกิจการทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเสริมรายได้ และงานวิจัยของ คมना อรรถวิทยากุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะคุ ผลการวิจัยพบว่า การจัดให้บริการด้านนันทนาการ ด้านการส่งเสริมอาชีพ และด้านบริการสังคมคืออยู่แล้ว

1.5 การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมักเข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาลเมือง หัวหินบ่อยครั้ง แสดงว่าเทศบาลเมืองหัวหินมีการจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับปฏิญญาผู้สูงอายุไทย ข้อ 6 ของสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ (2553 : 11-12) ที่กล่าวว่า ผู้สูงอายุควรได้มีบทบาท และส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชน และสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกัน และกับบุคคลทุกวัย และสอดคล้องกับองค์การสหประชาชาติ ที่กำหนดว่า ผู้สูงอายุ ควรได้มีส่วนร่วมในการกำหนดและดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ที่จะส่งผลโดยตรงต่อความเป็นอยู่ที่ดีของตนและสามารถถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับชนรุ่นหลังได้ รวมทั้งได้รับการพัฒนาในโอกาสต่าง ๆ เพื่อให้บริการแก่ชุมชน และเป็นอาสาสมัครในตำแหน่งที่เหมาะสมตามความสนใจ และกำลังความสามารถของตน และมีบทบาทที่จะจัดตั้งกลุ่มหรือสมาคมของผู้สูงอายุเองได้

สอดคล้องกับงานวิจัยของคมนา อรรถวิทยากุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง การบริการสวัสดิการสังคม ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลตะกั่ว ที่พบว่า ควรจัดการละเล่นพื้นบ้านในเทศกาลสำคัญของชุมชน โดยให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในการจัดกิจกรรม

2. การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง รายชื่อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยดังนี้ การจัดกิจกรรมวันผู้สูงอายุ รองลงมาคือ การดำเนินการของเหล่ากาชาดจังหวัดในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การจัดสร้างศูนย์บริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ การจัดสวัสดิการและสังคมสงเคราะห์เครื่องอุปโภค บริโภค และเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุ และการสนับสนุนกิจกรรมชมรมผู้สูงอายุ ตามลำดับ ทั้งนี้แสดงว่าเทศบาลเมืองหัวหิน (2553 : 56) สามารถดำเนินงานในแต่ละโครงการประสพผลตามยุทธศาสตร์ที่ตั้งเป้าหมายไว้แต่ยังไม่มากพอ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัญหาในด้านระบบงาน และการขาดบุคลากร รวมทั้งจำนวนผู้สูงอายุในเขตรับผิดชอบของเทศบาลเมืองหัวหิน มีจำนวนมาก ทำให้การดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง ทำให้ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์อยู่ในระดับปานกลาง

3. การจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับแผนพัฒนา 3 ปี ของเทศบาลเมืองหัวหิน (2553 : 56) เพราะยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในแต่ละโครงการของเทศบาลเมืองหัวหิน มุ่งที่จะสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุเป็นสำคัญ ดังนั้น ปัจจัยการจัดสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทั้งในภาพรวมและรายด้านจึงมีความสัมพันธ์กับโครงการต่าง ๆ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ของเทศบาลเมืองหัวหิน

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยได้นำมาสู่ข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 สร้างการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ

1.2 พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ และให้ผู้สูงอายุมิ่โอกาสในการศึกษาวัฒนธรรม และ

กิจกรรมนันทนาการของสังคม

1.3 จัดระบบการดูแลด้านสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุ

1.4 มีนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

1.5 สร้างเสริมคุณค่าและความมีศักดิ์ศรี แก่ผู้สูงอายุ

1.6 สร้างโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมผู้สูงอายุที่หน่วยงานจัดขึ้น

1.7 สร้างช่องในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดบริการสวัสดิการสังคม แก่ผู้สูงอายุ

2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

2.1 มีกิจกรรมการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร การลงพื้นที่เยี่ยมเยียนถึงบ้าน เพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมของเทศบาลเมืองหัวหิน

2.2 สนับสนุนให้มีกิจกรรมรวมกลุ่ม/ชมรมมากขึ้นในทุกชมรม

2.3 ดำเนินการให้ผู้สูงอายุได้รับการตรวจสอบสุขภาพเป็นประจำตามกำหนด

2.4 ให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมกิจกรรมผู้สูงอายุที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้น

2.5 จัดให้มีกิจกรรมที่ให้ผู้สูงอายุมีโอกาสได้มอบความรู้และประสบการณ์ในการใช้ชีวิตแก่กลุ่มบุคคลอื่น ๆ เช่น นักเรียน กลุ่มอาชีพ เป็นต้น

3 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ ที่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

3.2 ควรมีการศึกษาประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ทฤษฎีทางการประเมิน

3.3 ควรศึกษาแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์